

UZASADNIENIE

Powód A. G. pozwem skierowanym przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w D. domagał się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 29,470zł 92gr wraz z odsetkami ustawowymi od 30 września 2006r do dnia zapłaty . Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu .

W uzasadnieniu powód podniósł, że jest współtwórcą projektu wynalazczego o nazwie : sposób i układ optymalizacji procesu wytwarzania i wykorzystywania mediów energetycznych z turbogeneratorów .Wynalazek ten został opracowany w oparciu o umowę z 7 lipca 2003r zawartą z twórcami przez Elektrociepłownię (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością - jako zamawiającymi .Umowa ta gwarantowała twórcom wypłatę przez zamawiających wynagrodzenia - zgodnie z art. 22 i 23 ustawy Prawo własności przemysłowej .W dniu 30 października twórcy , wśród nich powód , dokonali zgłoszenia projektu wynalazczego w Przedsiębiorstwie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością . Zamawiający przyjęli wynalazek do wykorzystania, a następnie zgłosili go do Urzędu Patentowego . Powód wyjaśnił ,że zgodnie z umową między twórcami, przysługuje mu 16% udziału w prawie do wynalazku.

Poprzednik prawny pozwanej spółki – tj Elektrociepłownia (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w D. stosowała rozwiązania wynikające z projektu wynalazczego pilotażowo w sezonie grzewczym 2003 /2004r , a nadejście w sezonie 2004/2005r i w tym sezonie przyniósł w tej elektrociepłowni efekt ekonomiczny w wysokości 1,846,548zł netto .

W dniu 22 września 2005r pomiędzy zamawiającymi zawarta została umowa o wspólności prawa do patentu . Zamawiający w treści umowy ustalili zasady wyliczania uzyskanych efektów ekonomicznych ze stosowania wynalazku i procentowy podział uzyskanych korzyści . Zgodnie z tą umową dla EC N. - tj poprzednika prawnego powoda przypadało 66,5 % korzyści ze stosowania wynalazku .

Powód wywodził ,iż ani Elektrociepłownia (...) , ani pozwana - jako jej następcą prawny - nie dokonali na rzecz powoda wypłaty wynagrodzenia należnego mu jako twórcy wynalazku ,Powód wyjaśnił , iż domaga się wypłaty wynagrodzenia za stosowanie wynalazku w okresie od 18 października 2004 do 25 marca 2005r , wskazując ,że pozwany zobowiązany jest do wypłaty tego wynagrodzenia obliczonego z przypadającej mu kwoty

1.227,995 zł (tj 66,5 % korzyści uzyskanych w tym sezonie) .Na rzecz twórców - według stanowiska powoda – powinno przypadać 15% tej kwoty - co stanowi kwotę 184.193,25zł- z czego powodowi przypada 16% - co daje należność żądaną pozwem .

Pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w D. domagała się oddalenia powództwa .

W pierwszej kolejności pozwana zarzuciła , że powód na mocy zawartego z (...) Spółką z o.o. w K. w dniu 31 grudnia 2012r porozumienia zrzekł się roszczeń będących przedmiotem tego procesu .Pozwana powoływała się na porozumienie wskazując, iż (...) S.A. w K. był następcą prawnym (...) Spółki z o.o. w D. , a zatem złożenie wobec niego oświadczenia skutkowało wygaśnięciem roszczeń .

Pozwana podniosła też zarzut przedawnienia roszczeń .

Wskazywała ,że roszczenie z którym występuje powód ma charakter okresowy – a zatem zgodnie z art. 118 kc przedawnia się z upływem 3 lat od daty wymagalności wynagrodzenia za poszczególne okresy stosowania wynalazku . Pozwany oceniając roszczenia jako okresowe powołał się na art. 22 ustęp 3 ustawy Prawo własności przemysłowej.

Nadto pozwana wywodziła, iż do roszczeń powoda można też stosować 3 letni okres przedawnienia wynikający z prawa pracy gdyż powód był pracownikiem poprzednika prawnego pozwanej .

Pozwana zarzucała również ,że kwota roszczenia została nieprawidłowo - tj dowolnie ustalona , gdyż nie wynika z rzeczywistej i zgodnej z obiektywnym stanem rzeczy wysokości roszczenia ,lecz opiera się na subiektywnie przyjętych przez powoda kryteriach i nie uwzględnia zasad wskazanych w art. 22 ust 2 ustawy prawo własności przemysłowej . Pozwana kwestionowała zasadność przyjęcia 15% korzyści ze stosowania wynalazku - jako słusznej proporcji i wskazaną w pozwie kwotę korzyści uzyskanej przez EC N. z tytułu stosowania wynalazku w sezonie 2004 / 2005r .

Na rozprawie w dniu 21 sierpnia 2015r pełnomocnik pozwanej podnosił także , że jego zdaniem z planu podziału (...) Spółki z o.o w K.

nie wynika ,że pozwana spółka przejęła zobowiązanie z tytułu korzystania z patentu przez (...) spółkę z o. o. - tym samym kwestionowała swoją legitymację bierną w sprawie .

Pełnomocnik powoda podtrzymał żądanie pozwu . Odnośnie zarzutu zrzeczenia się roszczeń podniósł ,że oświadczenie woli wyrażone przez powoda w porozumieniu z 31 grudnia 2012r jest nieważne gdyż zostało złożone pod wpływem bezprawnej groźby – co wyłączało u powoda możliwość swobodnego powzięcia decyzji i wyrażenia woli . Wyjaśnił, iż ówczesny pracodawca powoda – z którym zawarto porozumienie - uzależniał dalsze zatrudnienie powoda od podpisania tego porozumienia . W ocenie powoda groźba była realna – a to uwagi na mające wówczas miejsce zmiany organizacyjne w firmie , likwidację stanowisk pracy i liczne zwolnienia dyscyplinarne wśród osób uznanych za nieprzychylnie kierownictwu . Stan obawy ustał u powoda z chwilą uzyskania przez niego uprawnień emerytalnych i rozwiązaniu umowy o pracę z (...) S.A.

w K. . Wówczas , pismem z 19 maja 2014r powód uchylił się od skutków prawnych oświadczenia woli zawartego w porozumieniu z 31 grudnia 2012r .

Sąd ustalił, co następuje:

W 2003r pomiędzy (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w D. prowadzone były rozmowy mające na celu opracowanie założeń do wstępnego projektu zmierzającego do zwiększenia odbioru pary w pracującym w EC NOWA upuście ciepłowniczym na turbinie ciepłowniczej 9C50 - a to celem : uzyskania dodatkowego źródła pary , ograniczenia strat kondensacji na turbinach PT -25 , ograniczenia czasu pracy stacji redukcyjnych 0,8 /0,12 MPa, ograniczenia czasu pracy wymiennika woda /woda przy turbinie ciepłowniczej 9C 50 i zwiększenia ilości produkowanej energii elektrycznej . Rozwiązania , do opracowania których zmierzano ,miały być wdrożone w EC N. .

W dniu 4 lipca 2003r Prezes Zarządu EC N. podjął decyzje o powołaniu zespołu badawczo - wdrożeniowego dla opracowania i wdrożenia tej nowej technologii .W treści decyzji wskazano , iż powołanie tego zespołu następuje na podstawie porozumienia zawartego w (...) Spółką z o.o. w K. . Powołany zespół badawczo- wdrożeniowy składał się z 7 osób i powód A. G. wchodził w jego skład . W decyzji wskazano też, iż wyniki prac zespołu , po spełnieniu przesłanek projektu wynalazczego , podlegać będą prawu własności przemysłowej - przy czym prawo do wykorzystania patentu miało przysługiwać wspólnie (...) Spółce z o.o. w (...) spółce z o.o. w K. .

W dniu 7 lipca 2003r pomiędzy EC (...) a z o.o. w D. oraz (...) Spółką z o.o. w K. jako zamawiającym a Zespołem twórców (w skład którego wchodził

powód) jako wykonawcami zawarta została umowa o dokonanie projektu wynalazczego . Na mocy tej umowy twórcy zobowiązali się do opracowania projektu wynalazczego dotyczącego sposobu i układu optymalizacji procesu wytwarzania i wykorzystywania mediów energetycznych z turbogeneratorów pracujących w Elektrociepłowni (...) i postanowiono ,że prawo do patentu lub prawa ochronnego będzie przysługiwać wspólnie zamawiającym , a projekt miał być zgłoszony w (...) Spółce z o.o. w K. .

W paragrafie 6 tej umowy strony ustaliły ,że po wdrożeniu projektu wykonawcy przysługiwać będzie wynagrodzenie - zgodnie z przepisami prawa wynalazczego

(artykułem 22 i 23 ustawy prawo własności przemysłowej) , oraz zgodnie regulaminami obowiązującymi u zamawiającego . W paragrafie 7 umowy ustalono , że zamawiający zobowiązuje się do udzielenia na zasadach ogólnych wykonawcy pomocy w pracach nad dokonaniem projektu .

W dniu 30 października 2010r twórcy dokonali zgłoszenia projektu wynalazczego w (...) Spółce z o.o. w K.. W zgłoszeniu podali też szczegółowe dane zgłaszających i procentowy udział poszczególnych twórców w projekcie – przy czym udział powoda został przez twórców ustalony na poziomie 16% .

Także w dniu 30 października 2003 (...) Spółka z o.o. w K. (reprezentujący wobec twórców obydwu zamawiających) wydał decyzję w sprawie wykorzystania zgłoszonego projektu wynalazczego . W treści decyzji wskazano , iż projekt zgłoszony przez twórców został uznany przez zamawiających za wynalazek i przyjęty w do wykorzystania i zgłoszenia do Urzędu Patentowego RP w celu uzyskania patentu we współwłasności z Elektrociepłownią (...) Spółką z o.o. w D. .

W dniu 15 czerwca 2014r pomiędzy Elektrociepłownią (...) Spółką z o.o. w (...) Spółką z o.o. w K. zostało uzgodnione i spisane w formie notatki służbowej stanowisko dotyczące podsumowania korzyści związanych z pilotażowym uruchomieniem upustu ciepłowniczego na turbinie 9C 50 w sezonie grzewczym 2003/2004 .W treści notatki zawarto oświadczenie EC (...) i z o.o. w D. e Górniczej , iż zgłoszony przez twórców projekt został wdrożony i posiada cechy wynalazku. Z notatki wynikało, że sezon grzewczy 2004/2005 będzie pierwszym okresem stosowania wynalazku , a uzyskany efekt ekonomiczny netto będzie podstawą do rozliczeń między stronami . EC NOWA zobowiązała się do powołania zespołu w celu ustalenia efektów ekonomicznych z tytułu wdrożenia wynalazku .

W dniu 31 maja 2005r zamawiający dokonali zgłoszenia wynalazku do Urzędu Patentowego RP.

W dniu 22 czerwca 2005r 2014r pomiędzy Elektrociepłownią (...) Spółką z o.o. w (...) Spółką z o.o. w K. została zawarta umowa o wspólności prawa do patentu . Wynika z niej , iż obydwaj zamawiający są współuprawnionymi w 50 % do praw z patentu . W par. 5 umowy (...) Spółka z o.o. w D. zobowiązała się do corocznego obliczania efektów ekonomicznych mających stanowić podstawę do rozliczeń między współuprawnionymi . Strony tej umowy ustaliły , iż EC NOWA przysługiwało będzie 66 ,5 % korzyści uzyskanych ze stosowania wynalazku . Jednocześnie EC NOWA zobowiązała się do przekazywania na rzecz (...) Spółki z o.o. w K. jako drugiego współuprawnionego 33,5 % korzyści uzyskanych w poszczególnych okresach rozliczeniowych – po ich ustaleniu . Nadto w paragrafie 6 ust. 2 umowy strony oświadczyły, iż zobowiązują się do wykonania procedury rozliczeń finansowych wynikających z wypłaty wynagrodzeń dla twórców .

Decyzją z 23 lutego 2010r Urząd Patentowy RP udzielił patentu nr (...) od dnia 31 maja 2005r na wynalazek : sposób i układ optymalizacji procesu wytwarzania i wykorzystywania mediów energetycznych z turbogeneratorów .

(dowód : notatka służbowa z 3 czerwca 2004r k. 5 , decyzja o powołaniu zespołu badawczego k. 6 , umowa z 7 lipca 2003 k 7 , zgłoszenie projektu z 30 października 2003r k . 8 , decyzja z 30 października 2003r k .9 , notatka służbowa z 15 czerwca 2004r k . 10 , , stwierdzenie zastosowania projektu wynalazczego k. 11 , potwierdzenie zgłoszenia wynalazku k. 11 , umowa o wspólności prawa do patentu k .12 , decyzja 23 lutego 2010r k . 17 , Wiadomości Urzędu Patentowego - dziennik urzędowy k . 18 , dokument patentowy k . 19)

Zgodnie z umową między zamawiającymi , po pierwszym sezonie stosowania wynalazku (2004 /2005 rok) Elektrociepłownia (...) spółka z o. o. w D. dokonała wyliczenia efektów ekonomicznych wynikających z jego wykorzystania . W tym celu zleciła dokonanie takich wyliczeń podmiotowi

zewnątrznemu . Wyliczeń takich w lipcu 2005 dokonał mgr inż. P. B. .

W oparciu o te uzyskane przez EC NOWA wyliczenia , w dniu 29 lipca 2005r pomiędzy Elektrociepłownią (...) Spółką z o.o. w (...) Spółką z o.o. w K. zostało zawarte porozumienie zawierające stanowisko stron w sprawie podsumowania korzyści związanych z zastosowaniem wynalazku w sezonie grzewczym 2004/2005 . W treści notatki służbowej potwierdzającej to porozumienie EC NOWA oświadczyła , iż w sezonie 2004/2005r efekt ekonomiczny z tytułu

wykorzystania wynalazku wynosi 1.846.548 zł netto - wskazano przy tym ,że wyliczenie to zostało zweryfikowane przez zewnętrzną autoryzowaną firmę . Wyliczenie wskazane w tej notatce służbowej nie było w późniejszym okresie kwestionowane przez współuprawnionych do wynalazku

(Dowód : notatka służbowa z 29 lipca 2005 k 16 , zeznania świadka Z. L. (1) k 180)

Powód w czasie realizacji prac na wynalazkiem był pracownikiem Elektrociepłowni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością .

Czynności związane z opracowaniem wynalazku wykonywał poza godzinami pracy .

Zgodnie z umową pomiędzy zamawiającymi - tj Elektrociepłownią (...) Spółką z o.o. w (...) Spółka z o.o. w K. EC NOWA zobowiązała się do zapewnienia twórcom danych wyjściowych do dokumentacji koniecznej przy pracach , oraz finansowania podmiotów zewnętrznych , z usług których twórcy mieli korzystać .

(dowód : umowa z 7 lipca 2003r k 7 , zeznania świadka Z. L. (1) k 180 , przesłuchanie powoda k 192)

W okresie, kiedy zawierane były umowy z twórcami wynalazków ,a także umowy pomiędzy zamawiającymi spółkami, w Przedsiębiorstwie (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością istniał regulamin określający zasady wypłaty wynagrodzeń dla twórców wynalazków i wynagrodzenia te były wypłacane .

W Elektrociepłowni (...) spółce z o.o. regulamin taki nie istniał. Ówczesny Zarząd Spółki planował jego opracowanie w 2009 r i wypłatę wynagrodzeń twórcom wynalazków 2 010r - co wiązało się także ze spodziewaną w tym okresie poprawą kondycji finansowej tej spółki .

Ostatecznie , po zmianie zarządu w 2009r , zaniechano prac nad opracowaniem regulaminu . Elektrownia (...) Spółka z o.o. w D. ,ani jej następcy prawni nie wypłacili wynagrodzeń twórcom wyżej opisanego wynalazku .

(dowód zeznania świadków Z. L. (1) k 180 , zeznania powoda k 192)

Następcą prawnym Elektrociepłowni (...) w D. była (...) S.A. w K. .

(bezsporne)

W związku z powyższym powód stał się pracownikiem T. ciepło S.A. w K..

Powód był wówczas w okresie przedemerytalnym , a związku z dokonywanymi reorganizacjami nie czuł się pewnie - w kontekście pewności dalszego zatrudnienia .

Z końcem 2012r został wezwany do działu kadr , gdzie przedstawiono mu projekt porozumienia dotyczącego rezygnacji z jego roszczeń o wynagrodzenie z korzystania z wynalazków , których był współtwórcą . W kadrach powód miał możliwość zapoznania się z treścią porozumienia , miał też czas do namysłu i podjęcia decyzji czy porozumienie podpisze . Nikt nie rozmawiał z powodem na temat warunków i przyczyn sporządzenia takiego porozumienia . Powód uważał ,że jeśli nie podpisze porozumienia narazi się na możliwość utraty pracy .

W dniu 31 grudnia 2012 powód podpisał porozumienie z (...) S.A. w K. . Potwierdzono w nim ,że w latach ubiegłych powód jako współtwórca brał udział w opracowaniu wynalazków o numerach P- (...) i P 385 647 przyjętych do wykorzystania w (...) spółce z o.o. w D. . W par. 1 tego porozumienia powód oświadczył ,że nie ma obecnie i nie miał w przeszłości wobec EC NOWA spółki o.o. , a obecnie wobec (...) Ciepło roszczeń o wypłatę wynagrodzenia z tytułu korzystania z tych wynalazków , a wszelkie roszczenia z tego tytułu zostały zrealizowane przez drugiego ze współuprawnionych tj (...) Spółkę z o.o. w K. - co zaspokaja roszczenia powoda . W treści porozumienia powołano okoliczności , które miały stanowić podstawę zawarcia porozumienia . Okoliczności te były następujące :

- fakt, że w (...) spółce z o.o. nigdy nie wydano regulaminów mających określać zasady i wysokość wynagrodzenia twórców,

- nie zawarto odrębnej umowy w zakresie wynagrodzeń między współtwórcami a (...) spółka z o.o. ,

- wyłącznie drugi współuprawniony - tj (...) spółka z o.o. w K. wypłacał wynagrodzenia na rzecz współtwórców ,

- powód nigdy nie zgłaszał w stosunku do EC NOWA roszczeń o wypłatę

wynagrodzenia ,

- fakt iż T. Ciepło jest następcą prawnym (...) spółki z o.o. w D. .

W maju 2013r powód nabył uprawnienia emerytalne . W listopadzie 2013r , na skutek wypowiedzenia umowy przez powoda jego stosunek pracy z (...) S.A w K. uległ rozwiązaniu .

Pismem z 19 maja 2014 r adresowanym do Zarządu (...) S.A. . w K. powód wezwał tę spółkę - jako następcę prawnego (...) Spółki z o.o. w D. do zapłaty wynagrodzenia należnego mu jako współtwórcy wynalazków - w tym wynalazku , którego dotyczy niniejsza sprawa za okres od 2005r do 2011r .

Jednocześnie w piśmie tym z powołaniem na art. 82 i 88 k.k. oświadczył, iż uważa za nieważne oświadczenie złożone przez niego w dniu 31 grudnia 2012r i uchyła się od skutków prawnych tego oświadczenia . Wskazał ,iż w czasie składania oświadczenia wywierano na niego presję jako na pracownika i podpisane oświadczenia nastąpiło na skutek obawy ,że odmowa podpisania porozumienia spowoduje konsekwencje - w tym nawet dyscyplinarne rozwiązane umowy o pracę .

(dowód porozumienie z 31 12 2012r k . 44 pismo z 19 maja 2014r k . 59 , zeznania powoda k. 192 , zeznania świadków H. B. k . 182 i P. D. (1) k . 183)

Na podstawie uchwał z 26 listopada 2014r o podziale podjętych przez (...) spółkę z o.o. w K. , (...) S.A. w D. i (...) z o.o. w D. nastąpiło wydzielenie części majątku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa ,związanej z prowadzeniem działalności w (...) Zakładzie (...), przez jego przeniesienie na spółkę przejmującą tj . (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w D. .

Zakres aktywów i pasywów przejętych przez pozwaną spółkę określał plan podziału spółek uzgodniony pomiędzy (...) S.A , (...) Spółkę z o.o. oraz (...) S.A .

(okoliczności wynikające z planu podziału - str. 15 i 16 i Tablic nr 7 i 8 do tego planu - k . 60 i następne akt , odpis z KRS pozwanej k . 40)

Przedstawiony stan faktyczny został ustalony w oparciu o treść dokumentów przedłożonych przez strony do akt sprawy - przy czym ich istnienie i treść nie była między stronami sporna .

Nadto czyniąc ustalenia faktyczne Sąd oparł się na dowodach z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków - Z. L. (1) , H. B. i P. D. .

Zeznania tych świadków zostały uznane za wiarygodne i miarodajne do poczynienia ustaleń faktycznych . Świadek Z. L. (1) był bezpośrednio zaangażowany w proces wdrażania opisanej wyżej technologii . Pozostali dwaj świadkowie uczestniczyli w podpisaniu porozumienia z 31 12 2012r i na okoliczności z tym związane zostali przesłuchani .

Sąd zważył , co następuje

Żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie .

Przepis art. 22 ust 1 ustawy Prawo własności przemysłowej przyznaje twórcom

wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego ustawowe prawo do wynagrodzenia za korzystanie z tego rozwiązania przez przedsiębiorcę, przy czym wynagrodzenie to przysługuje w przypadkach wskazanych w ustawie. Powołany przepis wskazuje trzy przypadki, w których twórcom przysługuje wynagrodzenie:

- pierwszy dotyczy sytuacji, gdy rozwiązanie zostanie dokonane w wyniku wykonywania przez twórcę obowiązków ze stosunku pracy albo z realizacji innej umowy, a prawo do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji przysługuje pracodawcy lub zamawiającemu będącemu przedsiębiorcą (art. 11 ust 3 p.w.p.),

- drugi przypadek odnosi się do sytuacji dokonania wynalazku wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego przez twórcę przy pomocy przedsiębiorcy, któremu z tej racji ustawodawca zezwala na korzystanie z uzyskanego rozwiązania (art. 11 ust 5 p.w.p.),

- trzeci przypadek dotyczy sytuacji, w której przedsiębiorca nabywa prawo do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji w wyniku przekazania mu tego prawa przez twórcę wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego do korzystania (art. 21 p.w.p.).

Ustalony w sprawie stan faktyczny pozwala na stwierdzenie, iż spełnione zostały przesłanki odpowiadające trzeciemu ze wskazanych przypadków.

Ustalono bowiem, iż na Elektrociepłownię (...) Spółkę z o.o., oraz na PW (...) Spółkę z o.o. w K. przeniesione zostały prawa twórców do uzyskania patentu na wynalazki.

Należy przy tym wskazać, iż z umowy z dnia 7 lipca 2003 o dokonanie projektu wynalazczego wynika, że umowa z twórcami była zawarta także przez (...) Spółkę z o.o. – jako jednego ze zlecających.

Zgodnie z art. 22 ust 2 p.w.p. twórca i przedsiębiorca mogą w drodze umowy ustalić wysokość wynagrodzenia. W razie braku umownego uzgodnienia tej kwestii zastosowanie znajduje regulacja ustawowa. Wskazany przepis nakazuje ustalenie wysokości wynagrodzenia twórcy w słusznej proporcji do korzyści, jakie przedsiębiorca czerpie z wykorzystywania wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego.

W umowach załączonych do pozwu brak jest szczegółowych postanowień określających zasady wynagradzania twórców wynalazku. Na ich podstawie można jednak z pewnością ustalić, iż do wypłaty wynagrodzeń na rzecz twórców zobowiązani byli obydwaj zamawiający, którzy uzyskali później prawa do patentu. W umowie z 7 lipca 2003 r., w par. 6 znalazło się ogólne stwierdzenie, że po wdrożeniu projektu, wykonawcy przysługuje wynagrodzenie zgodnie z przepisami prawa. W umowie o wspólności prawa do patentu zamawiający – jako współuprawnieni do patentu zobowiązali się do wykonywania procedury rozliczeń finansowych wynikających z wypłaty wynagrodzeń dla twórców. W żadnym z dokumentów nie znalazł się zapis wskazujący na fakt, iż jeden ze współuprawnionych przejął na siebie obowiązek wypłaty wynagrodzenia twórcom – zatem było trzeba przyjąć, że obowiązek ten dotyczył obydwu zamawiających. O tym, iż taka była intencja stron umowy o wspólności prawa do patentu, świadczą też zeznania świadka Z. L. (2) – który pełnił wówczas funkcję Prezesa Zarządu (...) Spółki z o.o. w K. i zeznał, że wolą stron tej umowy było to, żeby każdy ze współuprawnionych rozliczał się z twórcami. Na takie uzgodnienia wskazuje też cała treść paragrafu 6 umowy z 22 czerwca 2005 r. o wspólności prawa do patentu. W ustępie 1 paragrafu 6 strony ustaliły procentowo zasady podziału korzyści uzyskiwanych ze stosowania wynalazku i trzeba przyjąć, że to w następstwie tego ustalenia, w ustępie 2 tego paragrafu zobowiązały się do dokonywania rozliczeń z tytułu wynagrodzeń należnych twórcom. W całości zapis paragrafu 6 umowy czyni zasadnym stanowisko powoda co do tego, iż w stosunku do pozwanego – jako następcy prawnego (...) Spółki z o.o. w D., podstawą do obliczenia wynagrodzenia powinno być 66,5 % korzyści uzyskanych ze stosowania wynalazku w danym okresie.

Ustalono, że w Elektrociepłowni (...) spółce z o.o. nie istniały wewnętrzne uregulowania określające zasady wynagradzania twórców wynalazków, a wynagrodzenia nie były wypłacane.

Zastosowane muszą zatem zostać reguły ustawowe .

Powód obliczał żądane pozwem wynagrodzenie jako 15 % wartości korzyści ekonomicznych uzyskanych przez poprzednika prawnego pozwanej - wskazując szczegółowe rozliczenie w uzasadnieniu pozwu . Domaga się przy tym części tak ustalonego wynagrodzenia przypadającej mu zgodnie z ustaleniami pomiędzy siedmioma twórcami (tj 16% wynagrodzenia)

Sąd uznał , iż przyjęcie takiej proporcji odpowiada wymogom ustawowym - 15 % wartości korzyści stanowi słuszną proporcję .

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w wyniku stosowania (...) Spółka z o.o. w D. uzyskała realną korzyść ekonomiczną .

Fakt ten został potwierdzony oświadczeniem samej (...) spółki z o.o. w D. w treści notatki z 29lipca 2005r podpisanej przez prokurenta spółki i jej dyrektora technicznego . Jak ustalono na podstawie zeznań świadka Z. L. (1), w oparciu o wysokość korzyści wskazanej w tym dokumencie nastąpiło rozliczenie między zamawiającymi , a (...) Spółka z o .o. w późniejszym okresie nigdy nie kwestionowała tych wyliczeń – która sama zresztą przedstawiła i które we własnym zakresie weryfikowała .

Z zeznań świadka Z. L. (1) wynikało nadto ,iż wynagrodzenie na takim poziomie (15% uzyskanej korzyści) było wówczas powszechnie stosowane w sektorze energetycznym . Pozwana nie wykazała aby zaistniały szczególne okoliczności ,które powinny mieć wpływ na obniżenie wynagrodzenia – a zgodnie z art 6 k.c. to na pozwanej ciążył obowiązek dowodowy w tym zakresie .Sam fakt, iż powód był pracownikiem zlecającego pozostaje tu bez znaczenia gdyż wynalazek nie był opracowany w ramach obowiązków pracowniczych .

Odnosząc się do zarzutu braku legitymacji biernej pozwanej trzeba wskazać ,że pozwana nie kwestionowała iż następcą prawnym Pozwanej Elektrociepłowni (...) w D. był (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. .Pozwana wywodziła natomiast , że w związku z dokonany przekształceniem (...) Spółki z o.o. w K. (tj następcy prawnego Elektrociepłowni (...) Spółki z o.o. w D.) nie przejęła zobowiązań wynikających z umów powołanych przez powoda na poparcie swoich roszczeń .

Pozwana spółka jest następcą prawnym (...) spółki z o.o. w K. – przy czym pozwana kwestionowała zakres przejętych zobowiązań .

Ustalono zostało ,że w trybie art. 529 par 1 pkt 4 ksh doszło do podziału (...) spółki z o.o. w K. poprzez wydzielenie , przy którym inna spółka kapitałowa przejmuje część wydzielonego majątku podmiotu ulegającemu podziałowi – wraz obciążającymi ją długami . Zgodnie z art. 531 par 1 ksh spółka przejmująca wstępuje z dniem podziału bądź wydzielenia w prawa i obowiązki spółki dzielonej określone w planie podziału .

Zobowiązanie , którego dotyczy pozew wiązało się z działalnością Elektrociepłowni (...) Spółki z o.o. w D...

Z zapisów na stronie 15 i 16 Planu podziału wynika że pozwanej spółce w wyniku wydzielenia przypadły te aktywa i pasywa spółki dzielonej , które wchodziły w skład zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci EC NOWA .Do pasywów należy zaliczyć zobowiązania (...) Spółki z o.o. z tytułu wynagrodzeń za korzystanie z wynalazków wdrożonych w tej spółce , do zapłaty których zobowiązana była zgodnie z powołanymi wyżej umowami .

Zarzut braku legitymacji biernej pozwanej nie był zatem zasadny .

Wbrew twierdzeniom pozwanej spółki roszczenie powoda nie jest przedawnione .

Ustawa Prawo własności przemysłowej nie zawiera szczególnych uregulowań dotyczących przedawnienia roszczeń o zapłatę wynagrodzenia . Zastosowanie znajdują zatem ogólne reguły zawarte w kodeksie cywilnym - tj art. 118 kc .

Mimo przewidzianej w art. 22 ust 2 ustawy p.w.p. możliwości wypłaty wynagrodzenia dla twórcy wynalazku w częściach (po okresach korzystania z wynalazku), brak jest podstaw do przyjęcia, iż świadczenie to ma charakter okresowy. Takie stanowisko zajął sąd Najwyższy w wyroku z 16 czerwca 1974 r sygnatura IIPR 362/73, w którym wyjaśnił, że wynagrodzenie za wynalazek nie jest świadczeniem okresowym w rozumieniu art. 118 kc i ulega przedawnieniu dziesięcioletniemu. Wprawdzie orzeczenie zapadło na gruncie obowiązującej wówczas ustawy z 19 października 1972 o wynalazczości, zachowało ono jednak aktualność. Brak także podstaw do powiązania roszczeń powoda ze stosunkiem pracy łączącym go z jednym z zamawiających. Prace nad opracowaniem wynalazku nie były bowiem realizowane w ramach stosunku pracowniczego i nie mają z nim związku.

Odnosząc się do zarzutu zrzeczenia się przez powoda roszczeń z tytułu wynagrodzenia za stosowanie wynalazku opisanego pozwie należy wskazać, iż zarzut ten w ocenie Sądu nie mógł odnieść skutku – chociaż Sąd nie podzielił stanowiska powoda, iż porozumienie z 31 grudnia 2012r powód podpisał pod wpływem bezprawnej groźby.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowody nie daje podstaw do ustalenia, iż pracodawca powoda (...) S.A. W K. podejmował działania lub zaniechania które mogłyby być ocenione jako groźba adresowana do powoda i ukierunkowana na skłonienie go do podpisania porozumienia.

Przepis art. 87 k.c. stanowi, że kto złożył oświadczenie woli pod wpływem bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej, może uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia, jeżeli z okoliczności wynika, że mógł się obawiać, iż jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste lub majątkowe. Kodeks cywilny nie definiuje pojęcia groźby bezprawnej, lecz określa jedynie przesłanki, które nadają jej charakter normatywny. Są nimi: bezprawność, powaga groźby i normalny związek przyczynowy między groźbą a złożeniem oświadczenia woli określonej treści, przy czym przesłanki te muszą wystąpić łącznie. Groźba w rozumieniu powołanego przepisu jest zawsze działaniem celowym, skierowanym na zmuszenie zagrożonego, wbrew jego woli, do złożenia określonego oświadczenia. Zmuszenie polega na tym, że groźący zapowiada spełnienie przez siebie "zła" wobec zagrożonego, jeżeli on nie złoży oświadczenia określonej treści.

Powód nie wykazał aby podpisując oświadczenie z 31 grudnia 2012r działał pod wpływem groźby. Nie wskazał na żadne konkretne zachowanie, bądź zaniechanie ówczesnego pracodawcy (poprzednika prawnego pozwanego) które można uznać za groźbę bezprawną ukierunkowaną na przymuszenie powoda do tego aby złożył to oświadczenie. Powód jedynie ogólnie odwoływał się do sytuacji z zakładzie pracy - podając, iż w związku z reorganizacją i zmianami zarządu doszło do zmniejszenia zatrudnienia – co budziło jego obawy gdyż nie miał jeszcze uprawnień emerytalnych. Powód wskazywał, iż w 2010r i 2011 r zwolniono odpowiednio 20 i 24 osoby – dodał jednak, iż wiele z nich odeszło na emeryturę. Nie wskazał na jakiegokolwiek działania pracodawcy, które dotyczyłyby jego osoby i możliwości rozwiązania z nim stosunku pracy.

Mimo ustalenia, iż powód składając oświadczenie z 31 grudnia 2012r nie działał pod wpływem bezprawnej groźby Sąd uznał, iż oświadczenie powoda o zrzeczeniu się roszczeń zawarte w oświadczeniu jest nieważne -a to z powodu jego sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Należy przy tym podnieść, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego (por. wyrok SN z 3 listopada 2010r VCSK 142/10) Sąd z urzędu bierze pod uwagę nieważność czynności prawnej, o ile można dokonać w tym zakresie ustaleń na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Pozwany wywodził, iż w treści porozumienia powód zrzekł się roszczenia opisanego w pozwie. Analizując treść oświadczenia powoda zawartego w porozumieniu należy stwierdzić, iż w paragrafie 1 tego porozumienia powód oświadczył, że nie ma i nie miał nigdy w przeszłości wobec EC NOWA, a obecnie (...) S.A. roszczenia o zapłatę wynagrodzenia z tytułu korzystania z wynalazków, a wszelkie roszczenia z tego tytułu zostały zrealizowane przez drugiego współuprawnionego z wynalazków i otrzymane od niego wypłaty zaspokajają wszelkie roszczenia. Oświadczenia zawarte w par 1 porozumienia nie zawierało żadnego oświadczenia woli powoda. Stanowiło natomiast oświadczenie mające określić między stronami porozumienia pewien stan faktyczny. Ustalenia wskazane w paragrafie 1 porozumienia nie były jednak zgodne z rzeczywistym stanem faktycznym.

O ile stwierdzenia zawarte w paragrafie 1 odpowiadałyby rzeczywistemu stanowi

rzeczy, to bezprzedmiotowe byłoby zrzekanie się przez powoda roszczeń w stosunku do (...) S.A w K. - nie można bowiem zrzec się roszczeń, które nie istnieją.

Mimo takiej konkluzji w paragrafie 2 porozumienia powód oświadczył, iż nie będzie obecnie ani w przyszłości dochodził w stosunku do (...) S.A. żadnych roszczeń z tytułu korzystania przez EC NOWA ze wskazanych w porozumieniu

wynalazków. To oświadczenie stanowi oświadczenie woli powoda. Dokonując jego oceny, należy przy tym założyć, iż powodowi jednak przysługiwały roszczenia, których się

zrzekł – takie ustalenia zostały też poczynione w ramach niniejszego procesu.

Powód dokonał więc czynności prawnej rozporządzającej. Z treści porozumienia nie można wywnioskować aby powód miał w zamian za to uzyskać jakąkolwiek realną

korzyść. Ustaleń takich też nie można poczynić w oparciu o zeznania świadków H. B. i P. D. (2) – którzy podpisali porozumienie w imieniu

pracodawcy. Trudno bowiem za taką korzyść uznać pozbycie się przez powoda dyskomfortu bycia w sporze z pracodawcą czy też wyeliminowanie perspektywy poniesienia kosztów sądowych związanych z ewentualnym dochodzeniem roszczenia - na co wskazywał świadek H. B. . Wobec tego zrzekanie się roszczeń przez powoda należy traktować jako czynność prawną przysparzającą na rzecz pracodawcy.

W tym miejscu nasuwają się wątpliwości dotyczące tego, jaka była kauza tej czynności prawnej.

Powołując się stanowisko z literatury (por (...) Prawa Cywilnego Tom 2 rozdział IV) należy wskazać, że kauzy nie można uznać w naszym systemie prawnym za jakąś odrębną przesłankę ważności czynności prawnej. Jednakże stwierdzenie to nie zamyka drogi do rozważań nad dopuszczalnością i przydatnością kauzy w ramach treści czynności prawnej - przy czym tylko w odniesieniu do czynności przysparzającej. Uzasadnienia dla przydatności tego pojęcia można szukać w społecznej nietypowości dokonywanych nieekwiwalentnie transferów majątkowych. Myśl ta znajduje ogólny wyraz w zasadzie, zgodnie którą nikt nie powinien się bogacić z uszczerbkiem drugiej osoby. Założenie to otwiera drogę do wykorzystania klauzuli generalnej zasad współzycia społecznego dla oceny ważności czynności bez wskazania jej kauzy lub w przypadku kauzy nieważnej. Należy przy tym racjonalnie założyć, iż z reguły ochrona przysparzającego wymaga wyjaśnienia dlaczego dokonał on przysporzenia - czyli wskazania jaką funkcję społeczną przysporzenie ma pełnić.

Treść porozumienia z 31 grudnia 2012r nie wskazuje na realną kauzę dokonania przez powoda przysporzenia na rzecz swojego pracodawcy. Takich ustaleń nie można też poczynić w oparciu o przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe.

Uwzględniając powyższe rozważania i okoliczności sprawy Sąd dokonał oceny czynności zrzekania się roszczeń przez powoda pod kątem jej zgodności z zasadami współzycia społecznego.

W myśl art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Przez zasady współzycia społecznego rozumie się na ogół obowiązujące w stosunkach między ludźmi reguły postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie aksjologiczne. Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe (zob. kom. art. 58 k.c. [w:] A. Kidyba (red.), „Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna”, WKP 2012).

W ocenie Sądu porozumienie z 31 grudnia 2012r ,w którym powód zrzekł się na rzecz poprzednika prawnego pozwanej bez uzyskania ekwiwalentu - czyli dokonał przysporzenia na rzecz drugiej strony porozumienia , narusza zasady współżycia społecznego - tj zasadę sprawiedliwości , rzetelności i lojalności w stosunku do powoda ,który był wieloletnim pracownikiem zakładu na rzecz którego przeniesione były prawa do wynalazku .

Mimo ,że w sprawie nie ustalono aby powód działał pod wpływem groźby , to nie można jednak abstrahować od relacji jakie panowały między stronami porozumienia . Nie może ulegać wątpliwości ,ze powód w tych relacjach miał słabszą pozycję i należy mu dać wiarę , że jego troska o zachowanie pracy była decydującym czynnikiem w podjęciu przez niego decyzji o podpisaniu porozumienia . Jak zeznał ówczesny Prezes Zarządu (...) S.A, przy zawarciu porozumienia pracodawcy chodziło o wyeliminowanie uczucia dyskomfortu u pracownika spowodowanego pozostawaniem w sporze z pracodawcą .

W ocenie Sądu jeśli zachowane byłyby uczciwe i rzetelne relacje między stronami , to o jakimkolwiek poczuciu dyskomfortu u powoda nie powinno być mowy . Roszczenia powoda nie dotyczą bowiem jego stosunku pracy .Pracodawca nadużył swojej pozycji wzywając powoda do działu kadr i przedstawiając mu porozumienie . Kwestia takiego porozumienia w relacjach pracownik –pracodawca nie powinna była się pojawić . Przeciwnie , rzetelne zachowanie pracodawcy wymagało ścisłego oddzielenia od relacji pracownik – pracodawca ,kwestii ewentualnych roszczeń powoda niezwiązanych ze stosunkiem pracy. Takie zachowanie poprzednika prawnego pozwanego naruszało zasadę rzetelności i doprowadziło do trudnej do zaakceptowania i wytłumaczenia sytuacji w której powód wyzbył się na rzecz poprzednika prawnego , będącego jednocześnie jego pracodawcą , swojej wierzytelności .

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał , że powództwo o zapłatę jest usprawiedliwione co do zasady i co do wysokości. Pozwana nie wykonała zobowiązania wynikającego z łączącej strony umowy dlatego Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku

Sąd uznał ,iż brak jest podstaw do zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda odsetek za okres wskazany w pozwie tj od 30 września 2009r .

Uzasadniając żądanie zasądzenia odsetek powód powołał się na treść art 22 ust 3 p.w.p. , który stanowi iż wynagrodzenie wypłaca się w całości najpóźniej w ciągu 2 miesięcy, po upływie roku od dnia uzyskania pierwszych korzyści z wynalazku lub w częściach ,po upływie każdego roku od uzyskania tych korzyści .

Mimo takiego zapisu ustawowego , zadaniem Sądu brak jest podstaw do przyjęcia , iż przedsiębiorca od daty wskazanej w pozwie pozostawał w opóźnieniu z zapłatą wynagrodzenia odpowiadającego kwocie wskazanej w pozwie , Nie można bowiem pominąć faktu ,iż w dacie zawierania umów strony nie uzgodniły zasad obliczenia wynagrodzenia .

Twórcy wynalazku byli świadomi tego , iż zasady te nie są określone , a umowy określają tylko ogólnie prawo twórców do wynagrodzenia ,oraz to w jakich częściach zamawiający będą to wynagrodzenie płacić . Twórcy byli też świadomi , że w EC NOWA nie ma regulaminu wynagradzania twórców wynalazków i nie podejmowali czynności w celu skonkretyzowania swoich roszczeń. To w pozwie po raz pierwszy powód sprecyzował swoje żądanie - wskazując na konkretna kwotę , której domaga się tytułem wynagrodzenia. Sąd zasądził zatem ustawowe odsetki za okres od daty doręczenia odpisu pozwu . Sąd uwzględnił przy tym z urzędu zmianę przepisów prawa materialnego, jaka weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016r . Ustawą z dnia 9 października 2015r o zmianie ustawy o transakcjach handlowych , ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych ustaw (Dziennik ustaw z 9 listopada 2015r) zmieniono art 481 par 2 kc . Zgodnie z jego aktualnym brzmieniem jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona należą się odsetki ustawowe za opóźnienie . Odsetki określane jako odsetki ustawowe - zgodnie z uregulowaniami obowiązującymi od 1 stycznia 2016 są natomiast innym rodzajem odsetek – o których mowa w art. 359 par 2 k.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c .Na rzecz powoda zasądzono uiszczony przez niego wpis od pozwu , oraz koszty wynagrodzenia ustanowione przez niego profesjonalnego pełnomocnika ustalonego zgodnie z par. 6

pkt. 6 Rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie (...)
(teks jednolity DZU z 2013r poz 461 .)

SSR del . Aneta Podsiadły-Bugaj

ZARZĄDZENIE

1/ odnotować sporządzenie uzasadnienia,

2/ odpis wyroku z uładnieniem doręczyć pełnomocnikom stron ,

K. 10 lutego 2016r SSR del Aneta Podsiadły-Bugaj